

Oponentský posudek diplomové práce

Téma práce: Fenomén sekt a řešení jejich negativních dopadů do života člověka z pohledu etiky v sociální práci

Autorka práce: Bc. Lucie Líkařová

Obor studia: Etika v sociální práci

Téma předložené práce spadá do oboru studia. Autorka se pokusila ukázat, jak může sociální pracovník/pracovnice v rámci své profese napomáhat řešit negativní dopady náboženských hnutí a sekt na život klientů. Z hlediska vědních disciplín se jedná o pokus ukázat některé souvislosti mezi sociální prací a religionistikou, psychologíí, sociologií – a v neposlední řadě (teologickou) etikou. Volbu tématu autorka zdůvodnila takto: Po soukromém průzkumu vedeném „čistě z osobní zvědavosti“ zjistila, že by její někteří přátelé pracující v sociální oblasti, tak i ona sama, nevěděli, jak mají „pracovat s bývalým členem nějakého novodobého náboženského společenství, který by měl nejrůznější problémy, se kterými by potřeboval pomoc.“ Autorka svou práci považuje za „jakýsi návod pro sociální pracovníky“, který by pro ně mohl být přínosný (s. 74). Předložená práce má všechny povinné části, požadovaný rozsah i přiměřenou strukturu. Jako oponent si dovoluji poukázat na některé formální (1), jazykově-stylistické (2) a obsahové (3) slabiny, které podle mého úsudku stojí za pozornost:

(1) Hned při pročítání obsahu čtenář narazí na graficky nestandardní absenci mezer mezi textem označujícím konec předchozí kapitoly (1.2) a textem, který označuje další kapitolu (2.), etc. až k závěru. Za hlavní formální slabinu práce považuji její převážně kompilační charakter spojený s malou snahou o vlastní kritická a argumentačně podložená stanoviska.

(2) Stylisticky text celkově prozrazuje určitou neobratnost, místy se dokonce vyskytují neadekvátní/ne zcela adekvátní slovní spojení a věty, uvádím ty nejnapadnější: „Tato historie v nás samozřejmě o slovech ‚víra‘ a ‚náboženství‘ zanechala určité pochyby.“ (s. 16); „K ucelnému obrazu negativních důsledků sekt bych ráda dodala důsledky, které nám poskytuje český římskokatolický kněz a teolog Vojtěch Kodet.“ (s. 34); „...podporovat bývalého člena sekty v tom, aby opět získal své rozhodovací a myslící schopnosti...“ (s. 44); „...nestačí starat se o člověkovu fyzickou a psychickou stránku...“ (s. 58-59); „Při prevenci je také důležité působit na kritické myšlení... a tato myšlení podporovat.“ (s. 73). Třikrát je v textu hrubá chyba v adjektivu a adverbium „mylný“: „milné informace“ (s. 16); „milné obětí předsudků“; „milně označen“ (s. 56).

(3) Některý pozorný čtenář může objevit mírný nesoulad mezi definicí cíle v úvodu (s. 5) a v závěru (s. 74). Jedná se o detail, který nicméně prozrazuje určitou nedůslednost. Celkově mám za to, že se autorce podařilo cíl práce naplnit, avšak, jak jsem zmínil výše (1), s malou snahou o vlastní kritická a argumentačně podložená stanoviska. Volba tématu i přístup autorky dávají čtenáři najevo, že sekty a nová náboženská hnutí představují určité nebezpečí, před kterým je třeba se chránit, příp. mít se na pozoru. Na druhé straně autorka na jednom místě tvrdí, že „nová náboženská hnutí mohou být postmodernímu člověku v mnohých směrech nápomocná“; z kontextu vyplývá, že autorka vidí „budoucnost nových náboženských hnutí“ pozitivně, v tom smyslu (odvolávajíc se přitom na názor doc. Vojtíška), že tato hnutí (i sekty?) nabízejí v současnosti „jistou formu psychoterapie, a to ve formě svépomocných skupin, které využívají formu zážitkové terapie.“ (s. 17). Toto tvrzení je podle mého úsudku v určitém rozporu s celkovou intencí práce (jak jí rozumím). Považuje autorka některá nová náboženská hnutí či dokonce i sekty za obohacení spirituality dnešních lidí? Jestliže ano, pak která/které? Tyto otázky si může čtenář položit s odvoláním na explicitní autorčinu tezi: „Žádný [sociální] pracovník nemůže být v duchovní oblasti neutrální.“ (s. 62). Jestliže teze platí i pro autorku, pak čtenář – přinejmenším v závěru – postrádá alespoň náznak zdůvodnění vlastní spirituální pozice autorky, čímž by mohl alespoň vytušit, jaké by mohly být její odpovědi na uvedené dvě otázky. Uznávám ovšem, že ne každý čtenář si tyto otázky položí.

Celkově navrhuji hodnocení „velmi dobře“; 19. 5. 2017, PhDr. Vojtěch Šimek, Th.D.